

JOSEP ROVIROSA OLIVÉ, secretari general de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient de tramitació ordinària núm. 27/2025 els membres del Consell de la Informació de Catalunya van adoptar per unanimitat en reunió ordinària de data 15 de desembre de 2025 el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

Expedient núm. 27/2025

ASSUMPTE: Escrit de queixa contra el periodista i corresponsal de La Vanguardia al continent africà, Xavier Aldekoa, per un possible conflicte d'interessos. La queixa es presenta a partir de la seva participació a la secció "jo mai, mai..." del programa *El Suplement* de Catalunya Ràdio, emès el dissabte 6 del passat mes de setembre, i fa referència, tant al programa de ràdio com a l'activitat d'Aldekoa al diari La Vanguardia.

ANTECEDENTS

La queixa, presentada el dia 7 de setembre de 2025, exposa que "el periodista parla d'Angola sense explicar que té interessos comercials" en aquest país ja que "és guia turístic de l'agència de viatges Kananga" que hi ofereix viatges organitzats. Com a prova aporta un link que remet, actualment, a una pàgina sense contingut, amb el logotip de l'agència Kananga i amb un missatge d'error: "404-Pàgina no encontrada". Quan el contingut era visible s'hi llegia una informació de la pròpia agència sobre un "viatge d'autor" a diversos països africans, on el periodista explicaria la seva experiència als participants.

Aldekoa va intervenir al programa *El Suplement*, de Catalunya Ràdio, el dissabte dia 6 del mes de setembre passat. El que el periodista hi va explicar i, sobretot, el que va ometre - segons el criteri de l'oient-, és el que motiva la segona part de la reclamació. L'enllaç al programa és aquest:

[El suplement - Xavier Aldekoa: "He acampat a Angola envoltat de fogueres perquè no se'm mengessin els lleons" - 3Cat](#)

L'escrit de queixa fa referència a la realitat d'un país amb un regim dictatorial, on "hi ha molta violència contra les persones que volen manifestar-se" i en el qual "als periodistes locals que aixequen la veu se'ls esclafa". I pregunta: Per què Aldekoa amaga aquesta realitat i no en parla a la ràdio?

El reclamant fa notar que el periodista havia anat a Angola "amb una expedició però no diu que ho va organitzar l'agència Kananga i ho va pagar el govern" d'aquell país. I com a

possible explicació, aporta l'enllaç a un article de la publicació digital *TPA*, editada a Luanda, la capital del país, titulat "Inversors i turistes estrangers avaluen la potencialitat de la regió de l'Okavango".

[Investidores e turistas estrangeiros avaliam potencialidades da região do Okavango › TPA ONLINE](#)

Segons aquesta informació, datada el dia 1 d'octubre de 2023, "una delegació de 13 operadors turístics, inversors i periodistes estrangers de França, Itàlia i Espanya ha estat explorant el potencial de la regió de l'Okavango a Angola des de divendres, als municipis de Dirico i Rivungo, a la província de Cuando Cubango". L'objectiu de l'itinerari, sempre segons *TPA* és "promoure el turisme, identificar possibles oportunitats de negoci i atraure més inversors". I explicava, també, que la delegació internacional estava coordinada per Miquel Ribes, director de l'agència Kananga.

Xavier Aldekoa surt citat dues vegades en l'article:

"Un dels membres de la delegació, Xavier Aldekoa, periodista del diari espanyol "La Vanguardia" i de National Geographic, va dir que estava content de ser a Angola per segona vegada amb la responsabilitat de promoure el potencial turístic i de biodiversitat més enllà de les seves fronteres".

"Xavier Aldekoa va destacar que aquesta és una oportunitat única per conèixer i donar a conèixer el potencial d'Angola, ja que pràcticament no està explorat, cosa que desperta una curiositat genuïna entre els turistes i els operadors turístics".

L'escrit de queixa conclou amb una pregunta referida a Aldekoa: "Ja treballava per Kananga quan escrivia sobre la polèmica que va causar aquesta empresa?" I aporta aquest enllaç: <https://shorturl.at/RAu3R>.

La pregunta (queda clar a l'accedir a l'enllaç) fa referència a una informació publicada per Aldekoa a La Vanguardia, l'agost de 2023, sobre el rescat d'uns turistes, la majoria catalans, que van quedar atrapats al nord-oest d'Etiòpia per una revolta de la guerrilla local contra el govern del país. El viatge l'havia organitzat l'agència Kananga.

AL·LEGACIONS

Tal com és preceptiu, el Consell de la Informació de Catalunya ha demanat al·legacions a Catalunya Ràdio, com a mitjà citat en la queixa, i al propi Xavier Aldekoa, a través del diari La Vanguardia on exerceix com a corresponsal. L'explicació del periodista és extensa.

Creiem que resumir-la podria distorsionar el sentit de les seves paraules i reproduïm íntegrament el seu escrit:

“A continuació exposo les al·legacions després de rebre una suposada vulneració del codi ètic per part meva durant la secció “Jo mai, mai” que realitzo al programa el Suplement de Catalunya Ràdio els dissabtes a les 11h.

1.- En primer lloc, rebutjo totalment els motius de la queixa on se m’acusa “d’amagar” la situació d’Angola. La queixa que m’heu fet arribar diu així: “Al país sempre hi ha governat al mateix partit, hi ha una dictadura, la gent passa molta pobresa, hi ha molta violència contra les persones que volen manifestar-se als periodistes locals que aixequen la veu se’ls esclafa...”. Més enllà de que el to de la secció no és de denúncia i en ella parlem d’anècdotes de viatges amb un caire menys seriós, m’agradaria demostrar la falsedat d’aquesta acusació a partir de diverses intervencions en aquest mateix programa.

A l’inici del programa, en Roger Escapa parla d’un país marcat per la guerra i jo reitero que “allà no hi ha hotels, no hi ha carreteres, no hi ha absolutament res”.

En el minut 10:10. Parlo de les “cicatrises de la guerra” o que “hi ha tancs rovellats...”. A continuació parlo de la història de conflicte i influència de la Guerra Freda al país.

Al minut 11’27” explico que aquesta zona del sud-est d’Angola de la qual parlem va estar durant anys, cito textualment, “desamparada i oblidada perquè era la seu del gran enemic (del govern)” i explico que “durant dècades no s’ha invertit, no hi ha carreteres, no hi ha infraestructures”.

Al minut 12’35” parlo de l’estat de repressió al país quan dic que el partit de l’oposició té molt de suport però la gent no s’atreveix a dir-ho. Cito textualment: “(Unita) continua tenint suport, sense que t’ho diguin, perquè no ho diuen en veu alta, ho xiuxiuegen, però aquesta regió té encara aquesta rancúnia de que el govern, que està molt lluny, a Luanda, té oblidada tota aquesta part, que és salvatge, que és preciosa, que és un paradís, però sí, és veritat que la gent és molt molt pobre”.

Al minut 16’17”, dic: “Angola és un país de carreteres trencades. Sobretot aquesta zona del sud-est. És un país que va quedar destruïdíssim per la guerra. És un país ric, que té petroli, però que ha estat molt de temps devastat. Amb moltes mines antipersones a molts llocs i on la pobresa forma part també del dia a dia. Es que parlar de carreteres es quasi enganyar, en molts llocs són pràcticament camins...”.

Finalment, al minut 20:32 parlo de la meua primera vegada a Angola, i explico que vaig anar a cobrir les eleccions al 2012 i parlo de que Luanda va ser molt de temps la capital més cara de món i de que l’economia es basa quasi únicament en el petroli. Explico fins i tot un incident en el que ens van intentar robar.

M'agradaria afegir que treballo com a corresponsal a l'Àfrica des de fa quasi 25 anys i sempre he explicat la situació als diversos països africans sense cap tipus d'influència de governs, grups rebels o grups de pressió. En el cas d'Angola, he publicat diversos reportatges sobre el país on he escrit sobre la pobresa o la manca de democràcia al país. Adjunto al final del document els diversos links al llarg dels anys i retalls dels textos on es veu clarament el que argumento.

2.- En segon lloc, rebutjo i nego les observacions on m'acusa que el govern d'Angola em va pagar l'expedició. Això és fals. Mai he rebut ni un sol cèntim del govern d'Angola ni de cap govern africà. Tot i que l'agència Kananga va donar suport logístic al viatge, es tractava d'un viatge de prospecció primer i de gravació després d'un documental que estic realitzant amb la meva productora Azania (obrirà un festival a Barcelona a finals d'octubre) i per realitzar reportatges per La Vanguardia. En cas de ser necessari, puc presentar les factures dels vols i la resta de pagaments realitzats. Durant el programa, no amago en cap moment que formo part d'una expedició de conservacionistes, investigadors, on van venir periodistes angolesos, però no és cert que el govern d'Angola em pagués res i menys que això em portés a no criticar la situació, cosa que ja he demostrat anteriorment que també és absolutament falsa.

3.- Entre les acusacions, també s'apunta que treballo com a guia turístic a Angola. Això també és fals. Mai he treballat de guia i el link que aporta com a prova és un viatge que realitzaré a finals d'octubre per Zimbabwe, Botswana, Namíbia i una sola nit a Angola, en les meves vacances, com a escriptor-periodista acompanyant a un grup de turistes que estaran liderats per un guia de Kanaga. La meva feina serà compartir les meves experiències com a periodista i l'acord amb l'agència és que pugui recopilar informació del que consideri oportú al marge del viatge del grup per poder realitzar posteriorment reportatges pel meu diari La Vanguardia. A més de que es tracta d'un viatge que encara no ha passat i per tant, posterior a la queixa i suposada vulneració del codi deontològic, és una pràctica remunerada que han fet anteriorment altres periodistes [cita el nom de dos periodistes] com i, en la meua opinió, en cap cas posa en dubte el meu rigor o imparcialitat per parlar de la realitat o dels governs africans. Evidentment, trobo molt exagerat dir que això són "acords comercials amb Angola". És fals.

CONCLUSIÓ.

No només nego totalment les acusacions de manca de rigor i de vulneració del codi deontològic, també em semblen indignants i ofensives. Porto quasi 25 anys treballant com a corresponsal a l'Àfrica, amb un cost alt a nivell personal i professional, i mai en tota la meua carrera m'havien acusat d'una qüestió similar. Em sembla greu que es doni volada a

aquest tipus de queixes, sincerament. No només explico la situació de pobresa i manca de llibertat d'Angola al propi programa de Catalunya Ràdio que ha portat a un oient a fer una queixa on ell m'acusa falsament del contrari, és que ho he fet durant desenes de reportatges i llibres en els darrers anys. Que sense proves m'acusi d'haver rebut pagament del govern d'Angola, és delirant.

Desconec si té relació amb aquesta queixa, però en els articles que vaig publicar a La Vanguardia sobre la mort a Barcelona de l'ex president Dos Santos, vaig rebre pressions per part de l'entorn del govern angolès per haver donat veu a les acusacions d'una de les filles que argumentava que el seu pare havia estat assassinat per l'executiu angolès. Aquesta queixa podria ser perfectament un intent de pressionar o castigar aquella informació contrària al govern actual del país. Podria no ser, per tant, una acció inofensiva o inòcua.

<https://www.lavanguardia.com/internacional/20220717/8413331/litigio-restos-dos-santos-rey-angola-barcelona.html>

Més enllà de que al llarg dels anys la meva feina ha estat reconeguda en diverses ocasions i destacada com a exemplar per companys de professió i institucions diverses, considero que aquesta acusació en el marc d'una secció del Suplement de Catalunya que té un to distès i d'anècdota de viatges hauria d'haver estat suficient per no admetre a tràmit aquest qüestió i desestimar-la".

Adjunt a les al·legacions, Xavier Aldekoa remet un annex amb una seqüència d'exemples per justificar la seva independència al llarg de la carrera com a periodista i contradir les acusacions que conté la queixa presentada davant el CIC.

"ANNEX: *A continuació, els diversos links i extractes on es demostra sense cap mena de dubte que durant la meva carrera he explicat la realitat d'Angola sense intentar amagar cap situació de pobresa, corrupció o manca de llibertats:*

"El mandatario africano con más años en el poder junto a Teodoro Obiang, presidente de Guinea Ecuatorial, tiene el control de varias compañías y amasa una de las mayores fortunas del continente. Según Forbes, su primogénita no le va a la zaga. Isabel Dos Santos es actualmente la mujer más rica de África, con una fortuna de 3.100 millones de dólares."

"Para la oposición, oenegés y varios defensores de los derechos humanos, Isabel Dos Santos es el mayor ejemplo de nepotismo en un país rico en recursos naturales, pero donde dos tercios de sus 24 millones de habitantes vive con menos de dos dólares diarios".

“Un artículo titulado “La chica de papá: cómo una princesa africana amasó 3.000 millones de dólares en un país que vive con dos dólares al día”, firmado por el periodista angoleño Rafael Marques de Morais, señaló que la fortuna de Isabel se ha construido sobre dos pilares: con participaciones en compañías extranjeras que necesitan permisos para operar en Angola o a través de empresas concesionarias, creadas ex profeso por su padre y presidente. “Su historia es una rara ventana en la misma trágica narrativa que se apodera de los países ricos en recursos naturales en todo el mundo”, apuntaba”.

“Sus simpatizantes dicen de Isabel Dos Santos que su éxito nace de su ambición y el buen olfato para los negocios. Sus detractores, que su imperio está levantado sobre el expolio de los enormes recursos de Angola y gracias a una línea directa con el palacio presidencial. Y que esa conexión no huele bien: en el ranking de corrupción de Transparencia Internacional, Angola ocupa el 163 de 168 países”.

La Vanguardia, 2016:

<https://www.lavanguardia.com/edicion-impresa/20160313/40391589483/la-princesa-de-angola.html>

“La reserva natural Luengue-Luiana, una región del sureste de Angola del tamaño de Catalunya, prácticamente despoblada, sin carreteras asfaltadas ni hoteles ni turistas, es una de las últimas zonas inexploradas y vírgenes de África”.

“La violencia explica en buena parte la reclusión de Angola. De 1975 al 2002, la ex colonia portuguesa sufrió la guerra más larga de continente africano tras enlazar la lucha por la independencia con una contienda civil con influencia de la Guerra Fría que dejó 1’5 millones de muertos, 4 millones de desplazados y un país devastado y desconfiado, prácticamente cerrado al resto del mundo, con uno de los visados más complicados de conseguir del continente. Además, las enormes reservas angoleñas de petróleo, que representa el 95% de los ingresos por exportaciones y el 75% de los ingresos estatales, permitió al ex presidente José Eduardo Dos Santos, en el poder durante 38 años desde el fin de la guerra hasta 2017, fiarlo todo al oro negro, sin necesidad de diversificar la economía”.

La Vanguardia (2024):

<https://www.lavanguardia.com/vida/20241027/10052840/penultimo-secreto-salvaje-africa.html>

“La motivación política y una larga enemistad están en la raíz del desencuentro. Tras ser nombrado por Dos Santos como su sucesor en el 2017, el presidente Lourenço pasó de ser el delfín de su padre político a liderar una campaña anticorrupción contra los ultramillonarios hijos del expresidente. Para Tchizé, la cercanía de unas disputadas elecciones el 24 de agosto empujan al líder angoleño a querer usar políticamente la figura de su padre en un funeral de Estado que aparente una “falsa unidad”.

La Vanguardia (2022):

<https://www.lavanguardia.com/internacional/20220717/8413331/litigio-restos-dos-santos-rey-angola-barcelona.html>

“...Angola escoge hoy presidente en unos comicios criticados por la falta de transparencia según la oposición y que son claves para la credibilidad del país como futura potencia continental. Aún así hay pocas dudas sobre quien será el vencedor. Tras lograr el 82% de los votos hace cuatro años, la victoria del Movimiento Popular por la Liberación de Angola (MPLA) parece segura y José Eduardo Dos Santos, el segundo líder

africano más antiguo, con 32 años en el poder, tras Teodoro Obiang en Guinea Ecuatorial, seguiría al frente del país. Un paseo por la capital, Luanda, confirma por qué: la propaganda electoral con la cara del presidente está por todas partes. Camisetas, gorras, plazas, farolas y fachadas de edificios están forradas con el rostro del candidato favorito. Al resto hay que buscarlos casi con lupa. La engrasada maquinaria del principal partido, y su poder de financiación con olor a petróleo, impiden que la oposición coja músculo. Ayer un miembro del partido gobernante lo admitía con cierta retranca: "Las elecciones serán limpias... no necesitamos hacer trampa para ganar".

“Esa es otra estampa de Luanda. Miles de chabolas se desparraman en los alrededores de una capital que construye sin parar. En el centro de Luanda, centenares de grúas y obreros -la mayoría chinos- muestran con rascacielos la buena salud de la economía angoleña. Aunque sea sólo para unos pocos: según el Banco Mundial, el 5% de la población acumula el 60% de la riqueza. Y aquí eso es mucho dinero. En Angola, segundo productor de petróleo de África después de Nigeria, el oro negro aporta el 90% de las exportaciones y genera el 80% de los ingresos del Gobierno (...) Luego el fondo será el mismo: ganará Dos Santos”.

La Vanguardia (2012):

<https://www.lavanguardia.com/internacional/20120831/54345262974/angola-urnas-confirmar-despegue-economico.html>

Al seu torn, la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) presenta també un escrit d'al·legacions on explica que “la secció *Jo mai, mai...* versa sobre anècdotes de viatges” i que, setmanalment, “cada dissabte el Xavier Aldekoa ens acosta les seves peripècies pel continent africà i la resta del món”. A continuació -i en els mateixos termes que ho fa el periodista- respon a l'acusació explicant que, malgrat el to distès del programa, no s'ha amagat la realitat del país, tal com denuncia la queixa. I aporta, minut a minut, les dades revelades al programa per rebatre l'acusació. En conjunt, l'escrit de la CCMA és molt semblant al del periodista i no aporta cap més dada nova rellevant.

PONÈNCIA

La queixa es presenta adduint un possible conflicte d'interessos. Literalment, el reclamant ho fa amb aquesta pregunta: “Publicitat i periodisme es barregen?”

El Criteri 7 del Codi Deontològic, que és el que regula aquest conflicte, estableix que:

No es poden acceptar mai retribucions o gratificacions de tercers per promoure, orientar o publicar informacions i opinions. La recepció d'obsequis promocionals o commemoratius no pot ultrapassar el criteri estricte de la cortesia, segons els barems establerts per les organitzacions periodístiques. Tampoc no és admissible simultaniejar l'exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència.

Cal rebutjar les fórmules de promoció o publicitat sota l'aparença deliberada d'informacions periodístiques.

Com a norma general, els professionals de la informació han d'evitar qualsevol situació de conflicte d'interessos, ja sigui d'àmbit polític, comercial, econòmic, financer o familiar, que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció.

Al final de les seves al·legacions, Aldekoa manifesta un cert desacord amb l'admissió a tràmit de la queixa i diu que el CIC l'hauria d'haver desestimat. L'escrit del reclamant està basat en sospites i en documentació que les pretenen avalar. És cert que a l'espai “Jo mai, mai...” de Catalunya Ràdio que serveix de motiu per presentar la reclamació, Aldekoa no silencia la realitat d'Angola. I també és cert que la queixa no aporta cap prova concloent. Però els links adjunts deixen entreveure una relació entre el periodista i l'agència Kananga capaç de ser entesa com un conflicte d'interessos. I en un moment en què el periodisme

dels grans mitjans col·lideix massa sovint amb missatges de digitals anònims que no contrasten el que diuen, amb comentaris sense filtre a les xarxes i amb intoxicadors sense ètica, és important preservar la credibilitat del periodisme que públicament defensa el Codi Deontològic. És el cas de la CCMA i també de La Vanguardia que, recentment, en més d'una ocasió han defensat la validesa del Codi Deontològic. L'admissió de la queixa no pressuposa una reprovació sinó la garantia de que les sospites seran analitzades i se'n donaran públicament explicacions. Perquè la transparència sempre és millor que els rumors i les conjectures.

Les sospites transmeses per la queixa eren una possible connivència entre el periodista, l'agència de turisme Kananga i l'establishment d'Angola. I, com a conseqüència, el silenci sobre els temes conflictius del país. No obstant, vistes les al·legacions del periodista i del mitjà i analitzada la trajectòria professional d'Aldekoa a través dels exemples que aporta en el seu escrit en i d'altres cròniques publicades al diari La Vanguardia, aquest Consell observa que:

1. No és cert que Xavier Aldekoa silenciï en les seves cròniques la realitat social d'Angola ni la naturalesa dictatorial del seu règim governamental.
2. Que un periodista acompanyi una delegació comercial internacional en un país estranger (com informa la publicació TPA inclosa a la queixa) entra dins de la normalitat professional d'un corresponsal. I si la delegació està encapçalada pel representant d'una empresa radicada al mateix país del mitjà pel qual treballa el periodista, encara te més sentit. D'aquesta actuació no se'n pot desprendre automàticament un conflicte d'interessos
3. No queda acreditada en cap moment l'afirmació inclosa a la queixa de que el viatge del periodista el pagués el govern angolès. Aldekoa ha posat a disposició d'aquest Consell les factures que ho demostren.
4. Tampoc és cert que el periodista objecte de la queixa sigui guia turístic de l'agència Kananga, tal com assegura la queixa. Val la pena recordar que Aldekoa, al punt 3 del seu escrit, reconeix que col·laborarà pròximament en un viatge de l'agència citada i explica què hi farà: *"La meva feina serà compartir les meves experiències com a periodista i l'acord amb l'agència és que pugui recopilar informació del que consideri oportú al marge del viatge del grup per poder realitzar posteriorment reportatges pel meu diari La Vanguardia"*. Aquest Consell entén que la relació del periodista amb l'agència de viatges s'estableix com el contacte amb una font d'informació i no té el caire d'una relació ni comercial ni laboral. Treballar en entorns geogràfics o polítics tant diferents als del nostre entorn, sovint canvia la manera d'entendre la relació amb les fonts informatives. Però entenem que aquesta

relació no contravé els preceptes del Codi Deontològic ni es pot entendre com un conflicte d'interessos.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

El periodista Xavier Aldekoa no ha vulnerat el Criteri 7 del Codi Deontològic ni silencia la realitat social i política d'Angola, tal com suposa la queixa presentada davant el CIC.

I per que així consti s'estén la present certificació, amb el vistiplau del president, a Barcelona en data 15 de desembre de 2025. Certifico.

Vistiplau

Josep Carles Rius
President

Josep Rovirosa
Secretari General